

**Lietuvos vietos veiklos grupių interneto svetainių
2023 m. I pusmečio stebėsenos ataskaita**

Turinys

Įvadas	3
1. Stebėsenos metodika	4
2. Stebėsenos rezultatų analizė	4
Išvados ir rekomendacijos.....	6

Išvadas

Visos Lietuvos vietos veiklos grupės (toliau – VVG) kaip vietos plėtros strategijų (toliau – VPS) vykdytojos privalo viešinti strategijų įgyvendinimą ir aktyvinti VVG atstovaujamos teritorijos gyventojus dalyvauti įgyvendinant VPS. VVG privalo vykdyti VPS įgyvendinimo viešinimą pagal Viešinimo taisykles ir VPS, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisykles (toliau – Taisyklės), patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 3D-8 (aktuali redakcija, 2023 03 08). Viena iš tinkamų VPS įgyvendinimo viešinimo, įskaitant VVG teritorijos gyventojų aktyvinimą, priemonių yra VVG interneto svetainė. Taisyklių 33.1 papunktyje rašoma, kad VVG kaip VPS vykdytojos interneto svetainė yra privaloma VPS įgyvendinimo viešinimo priemonė.

Taisyklių 34 punkte nurodyta, kad VPS vykdytoja viso VPS įgyvendinimo metu privalo viešinti VPS įgyvendinimo eigą, įvykius ir rezultatus interneto svetainėje, taip pat užtikrinti nuolatinį joje pateikiamos informacijos atnaujinimą. VPS įgyvendinimo viešinimas VPS vykdytojos interneto svetainėje turi būti pradėtas ne vėliau kaip per 1 mėn. nuo VPS paramos sutarties pasirašymo arba naujos VPS vykdytojos interneto svetainės sukūrimo, jeigu kuriama nauja interneto svetainė. Detalūs reikalavimai VPS vykdytojos interneto svetainei yra nurodyti Taisyklių 34.1 – 34.21 papunkčiuose.

Mokslinėje literatūroje interneto svetainė yra apibūdinama kaip kompleksiška ir sudėtinga daugelio tarpusavyje sąveikaujančių elementų sistema. Todėl svarbu vykdyti jos kokybės stebėseną arba vertinimą pagal atitinkamus kriterijus ar rodiklius.

Stebėsenos objektas – Lietuvos vietos veiklos grupių kaip 2014-2020 m. finansinio laikotarpio vietos plėtros strategijų vykdytojų interneto svetainės.

Stebėsenos tikslas – atlikti visų Lietuvos VVG interneto svetainių atitikimą privalomiems reikalavimams, nurodytiems „Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse“.

Stebėsenos teisinis pagrindas ir atlikimo terminai. Lietuvos VVG interneto svetainių stebėseną Žemės ūkio ministerijos pavedimu (pagal 2023 vasario 3 d. sutarties Nr. 8P-23-16 20 priedą) atliko VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūros Socialinio bendradarbiavimo skatinimo skyriaus specialistai. VVG interneto svetainių stebėseną buvo vykdoma 2023 m. birželio mėn.

1. Stebėsenos metodika

Atliekant Lietuvos VVG interneto svetainių stebėseną taikytas *supaprastintas* tyrimo metodas, kuriuo buvo atlikta interneto svetainių atitikties privalomiems interneto svetainės reikalavimams, kaip jau minėta nurodytiems 2014-2020 m. laikotarpio VPS, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėse, analizė.

Šiose taisyklėse (34.1–34.21 papunkčiai) yra išvardintas ir apibūdintas 21 privalomas reikalavimas (kriterijus), kuriuos turi atitikti VVG interneto svetainė. Visas šių privalomas reikalavimų sąrašas pateiktas ataskaitos 1 priede.

VVG interneto svetainių stebėsenai atlikti buvo panaudotas darbo „įrankis“ (2 Excel priedas), sukurtas Excel pagrindu, kuris leido automatiškai apskaičiuoti kokią santykinę dalį (išreikštą procentiniu dydžiu) privalomų reikalavimų tenkina kiekvienos VVG interneto svetainė.

VVG interneto svetainių stebėsenos atlikimo metu dėl informacijos stokos nebuvo galimybės įvertinti VVG interneto svetainių atitiktį šiems trims privalomiems kriterijams:

- 1) informacija apie VPS vykdytojos atstovavimą (įskaitant komandiruotes) Lietuvos ir užsienio renginiuose, kada ir kur dalyvavo, kokia nauda, susijusi su VPS įgyvendinimu, gauta (Taisyklių 34.15. papunktis);
- 2) informacija apie VPS vykdytojos įgyvendinamus ir įgyvendintus kitus projektus, finansuojamus iš ESIF (Taisyklių 34.16. papunktis);
- 3) nuoroda į senąją (skirtą 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiui) VPS vykdytojos interneto svetainę, jeigu tokia buvo (Taisyklių 34.19. papunktis).

Stebėsenos vykdytojai papildomai į Lietuvos VVG interneto svetainių stebėseną įtraukė kompleksinį svetainių vertinimą, kuris apėmė interneto svetainės dizainą, patrauklumą, struktūros patogumą vartotojui. Kompleksinis VVG interneto svetainės vertinimas buvo atliekamas vertinant jas intervale nuo 1 iki 3 balų (1 balas – blogai; 2 balai – patenkinamai; 3 balai – gerai).

2. Stebėsenos rezultatų analizė

Atlikus visų 49 Lietuvos VVG interneto svetainių stebėsenos veiksmus gauti išsamūs interneto svetainių stebėsenos rezultatai – VVG interneto svetainių atitikties privalomiems kriterijams. Išsamūs/susisteminti VVG interneto svetainių stebėsenos rezultatai, pateikti **2 priede** (Excel failas).

Šiame priede taip pat pateiktas kompleksinis VVG interneto svetainės vertinimas, paskaičiuotas VVG interneto svetainių santykis (proc.), t. y. atitikimas specialiesiems kriterijams, bei pateiktos stebėsenos vykdytojų subjektyvios pastabos apie konkrečios VVG interneto svetainės dizainą, informacijos išdėstymą (struktūrą), jos aiškumą, informacijos suradimo patogumą.

Pašalinus iš privalomų reikalavimų sąrašo 3 kriterijus (Taisyklių 34.15, 34.16 ir 34.19 p.), apie kuriuos buvo rašyta stebėsenos metodikos dalyje, būtų galima teigti, kad 23 iš 49 arba daugiau kaip 46,9 proc. VVG interneto svetainių privalomus VVG interneto svetainėms nustatytus kriterijus atitinka 100 proc., o 10 arba 20,4 proc. VVG svetainių – nustatytus kriterijus atitinka 94,4 proc. (netenkina tik 1 kriterijaus) ir jokių didesnių problemų jos neturi.

13 arba 26,5 proc. VVG interneto svetainių atitikimas privalomiems kriterijams svyruoja nuo 72,2 iki 88,9 proc. (netenkina 2-5 privalomų kriterijų). Šiai grupei priklausančios VVG dažniausiai neteikia informacijos (arba stebėsenos vykdytojams jos nepavyko rasti) apie priėmimo į VVG tvarką, VVG suteikiamas karjeros galimybes, nėra informacijos apie korupcijos prevenciją VVG veikloje.

3 arba 6,1 proc. VVG interneto svetainės tenkina privalomus reikalavimus iki 61,1 proc., t. y. netenkina 7 privalomų kriterijų. Į šią grupę patenka VVG, kurios be jau minėtų problemų aukštesnėse grupėse, dėl tam tikrų priežasčių negeba pateikti interneto svetainėje numatytų kvietimų grafiko pagal VPS priemones/veiklos sritis, nėra interneto svetainėje nuorodų į ES ir nacionalinius teisės aktus,

reglamentuojančius KPP priemonės „LEADER programa“ įgyvendinimo tvarką arba jos yra pasenusios arba visiškai neveikia. Taip pat pasitaiko atvejų, kad VVG interneto svetainėse nėra pateikiama išsami informacija apie įgyvendinamus ir jau įgyvendintus vietos projektus. Geriausiu atveju pateikiamas tik bendras vietos projektų sąrašas, tačiau nėra nurodomas nei vietos projekto tikslas, nei jo įgyvendinimo rezultatai, nėra pridedamos nuotraukos.

Taigi 3 VVG (Anykščių r. VVG, Jonavos r. sav. VVG, Vilniaus r. VVG) turėtų įdėti daugiau pastangų, kad jų administruojamos interneto svetainės atitiktų privalomus kriterijus, numatytus Taisyklėse.

Kompleksinis Lietuvos VVG interneto svetainių vertinimas, kuris apėmė ne tik kiekybinį vertinimą pagal privalomus kriterijus, bet ir kokybinį vertinimą atsižvelgiant į VVG interneto svetainės dizainą, patrauklumą, struktūros patogumą vartotojui, parodė, kad 39 VVG, kas sudaro beveik 80 proc. nuo bendro skaičiaus, interneto svetainių būklė yra gera (įvertinta 3 balais).

Kaip vienas geriausių arba pavyzdinėmis būtų galima įvardinti Švenčionių rajono VVG „Švenčionių partnerystė“, Ukmergės rajono VVG ir Telšių rajono VVG interneto svetaines.

7 VVG interneto svetainių būklė yra patenkinama (įvertinta 2 balais), kas reiškia, kad interneto svetainės turi tam tikrų neesminių trūkumų (pvz., neaiškus informacijos išdėstymas, tad sudėtinga ją rasti, daug svarbios informacijos patalpinta tik interneto svetainės naujienų skiltyje), kuriuos esant galimybėms rekomenduojame VVG pašalinti.

3 VVG (Vilniaus rajono VVG, Jonavos rajono sav. VVG ir Anykščių rajono VVG) interneto svetainės įvertintos kaip blogiausios (įvertinta 1 balais), kas reiškia, kad šių trijų VVG interneto svetainės reikia iš esmės tobulinti. Šių VVG interneto svetainėse ne tik trūksta tam tikros privalomos informacijos, bet ir pačių svetainių dizainas pasenęs, nepatrauklus, o struktūra ir informacijos išdėstymas labai nepatogus vartotojui (lankytojui), sudėtinga surasti reikiamą informaciją, t. y. svetainės yra mažai funkcionalios, kai kuriose skiltyse sudėta dviejų skirtingų finansinių laikotarpių informacija.

Apibendrintos Lietuvos VVG interneto svetainių stebėsenos pastabos (trūkumai):

1. Daugiau kaip 67,3 proc., 33 VVG interneto svetainėse yra pateikta 100 proc. visa privaloma informacija arba netenkina tik vieno kurio nors kriterijaus išpildymo, jei nekreiptumėme dėmesį į tris nevertintus kriterijus, kurių dėl informacijos stokos nebuvo galimybės įvertinti. Dar 13 arba 26,5 proc. VVG interneto svetainių atitikimas privalomiems kriterijams svyruoja nuo 72,2 iki 88,9 proc. (netenkina 2-5 privalomų kriterijų). Problematiškomis galima laikyti 3 arba 6,1 proc. VVG interneto svetainių, nes jos tenkina privalomus reikalavimus iki 61,1 proc., t. y. netenkina 7 privalomų kriterijų.
2. Dalies VVG interneto svetainių dizainas yra morališkai pasenęs, informacija jose išdėstyta nepatogiai vartotojui, t. y. nėra tinkamai sugrupuota, neišsami, informacija atnaujinama nereguliariai, neįkeliamos aktualios naujienos. Tačiau visgi daugumos VVG interneto svetainės yra atnaujintos, informacija išdėstyta aiškiai ir nesunkiai randama.
3. Kai kurių VVG interneto svetainių struktūra labai paini, todėl ieškomos informacijos, pvz., apie vykdomus, įgyvendintus vietos ar bendradarbiavimo projektus, renginius, labai sunku surasti per 2-3 žingsnius, reikia peržiūrėti visas svetainės skiltis „lendant“ vis giliau į jų turinį arba atsidarant word ar pdf formatų dokumentus.
4. Dalyje VVG interneto svetainių nėra aiškiai atskirta 2007-2013 m. ir 2014-2020 m. finansinių laikotarpių informacija, kai kur jos „suplaktos“ vienoje skiltyje.
5. Dalyje VVG interneto svetainių pasigendama įgyvendinamų ir įgyvendintų vietos projektų išsamesnio aprašo, nuotraukų ar vaizdo medžiagos.

6. Kai kurių VVG svetainių nuorodų skiltyje vis dar yra nemažai pasenusių, neatnaujintų nuorodų, pvz. www.zmmc.lt; www.leaderlietuva.lt, o nuorodų į teisės aktus reglamentuojančius Leader/BIVP priemonei iš viso nėra pateikiama.

Išvados ir rekomendacijos

Pagrindinės išvados:

1. Stebėsenos rezultatų analizė, nevertinant 3 problematiškų kriterijų iš privalomų reikalavimų sąrašo, dėl informacijos stokos, rodo, kad 23 iš 49 VVG interneto svetainių 100 proc. išpildo visus būtinausius VVG interneto svetainėms nustatytus reikalavimus, o 10 VVG svetainių – 94,4 proc. (netenkina tik vieno kriterijaus).
2. 13 VVG interneto svetainių atitikimas privalomiems kriterijams svyruoja nuo 72,2 iki 88,9 proc. (netenkina 2-5 privalomų kriterijų). Šiai grupei priklausančios VVG dažniausiai neteikia informacijos apie priėmimo į VVG tvarką, VVG suteikiamas karjeros galimybes, nėra informacijos apie korupcijos prevenciją VVG veikloje.
3. Tik 3 VVG interneto svetainės galima laikyti „probleminėmis“, nes tenkina privalomus reikalavimus iki 61,1 proc., t. y. netenkina 7 privalomų kriterijų. Į šią grupę patenka VVG, kurios dėl tam tikrų priežasčių negeba pateikti interneto svetainėje iš anksto numatytų kvietimų grafiko pagal VPS priemones/veiklos sritis, nėra nurodyta priėmimo į VVG tvarka, o nuorodos į ES ir nacionalinius teisės aktus, reglamentuojančius KPP priemonės „LEADER programa“ įgyvendinimo tvarką yra pasenusios arba visiškai neveikia. Trūksta aiškios ir išsamesnės informacijos apie įgyvendinamus ir jau įgyvendintus vietos projektus.
4. Kompleksinis Lietuvos VVG interneto svetainių vertinimas rodo, kad 39 VVG, kas sudaro 79,6 proc. nuo bendro skaičiaus, interneto svetainių būklė yra gera. Dar 7 VVG interneto svetainių būklė yra patenkinama, kas reiškia, kad interneto svetainės turi tam tikrų trūkumų, kuriuos būtina ištaisyti.
5. 3 VVG interneto svetainės įvertintos blogai, kas reiškia, kad šių trijų VVG interneto svetainės reikia iš esmės tobulinti. Šiose interneto svetainėse ne tik trūksta privalomos skelbti informacijos, bet ir pačių svetainių dizainas atrodo „pasenęs“, nepatrauklus, o struktūra ir informacijos išdėstymas labai nepatogus vartotojams, sudėtinga surasti reikiamą informaciją, t. y. svetainės yra mažai funkcionalios.

Rekomendacijos:

1. Siūlome nustatyti 3-5 privalomas VVG interneto svetainės skiltis, kurios būtų lengvai randamos ir periodiškai atnaujinamos (pvz., informacija apie įgyvendinamus/įgyvendintus vietos projektus, kvietimai teikti vietos projektus ir su kvietimais susiję dokumentai ir kt.).
2. Norimą informaciją būtų lengviau surasti, jeigu VVG interneto svetainėse būtų įdiegtas paieškos (search) mygtukas.
3. Rekomenduojame, kad informacija apie kiekvieną įgyvendintą vietos projektą būtų pateikiama su aprašu, kuriame būtų pateikta informacija apie projekto tikslus, pasiektus rezultatus ir naudą, pridėtos bent kelios nuotraukos.

Privalomų reikalavimų (kriterijų), kuriuos privalo atitikti VVG interneto svetainės, sąrašas

1. VPS aktuali redakcija (įskaitant visus VPS pakeitimus). VPS pakeitimai arba aktuali (po pakeitimų) VPS versija turi būti paskelbta per 5 d. d. nuo Agentūros pranešimo apie pritarimą VPS keitimui gavimo dienos;
2. VVG narių sąrašas (jeigu skelbiama informacija apie juridinius asmenis, nurodoma tik viešai prieinama informacija, o skelbiant fizinių asmenų informaciją būtina juos supažindinti, kaip asmens duomenys bus tvarkomi ir kokiais tikslais skelbiami, bei gauti konkrečių fizinių asmenų rašytinį sutikimą);
3. VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo narių pagal atstovaujamus sektorius (kurie atstovauja pilietinei visuomenei, verslui, vietos valdžiai) sąrašas (skelbiant fizinių asmenų informaciją būtina juos supažindinti, kaip asmens duomenys bus tvarkomi ir kokiais tikslais skelbiami, bei gauti konkrečių fizinių asmenų rašytinį sutikimą);
4. VPS vykdytojos darbuotojų vardai ir pavardės, pareigos, jų kontaktiniai duomenys (telefono Nr., el. pašto adresai);
5. Bendrieji VPS vykdytojos kontaktiniai duomenys (biuro adresas, darbo laikas, telefono Nr., el. pašto adresas);
6. Priėmimo į VVG tvarka;
7. Kvietimai teikti vietos projektus ir su kvietimais susiję dokumentai;
8. Vietos projektų vertinimo rezultatai;
9. Vietos projektų tvirtinimo rezultatai;
10. Informacija apie įgyvendinamus vietos projektus;
11. Informacija apie įgyvendintus vietos projektus;
12. Informacija apie planuojamus ir vykusius VPS vykdytojos visuotinius narių susirinkimus, susijusius su VPS įgyvendinimu (skelbimai apie susirinkimus, susirinkimų darbotvarkės (terminas – bent 2 d. d. prieš susirinkimą); susirinkimų dalyvių skaičius, susirinkimų protokolai (terminas – ne vėliau kaip per 5 d. d. po susirinkimo protokolo suderinimo);
13. Informacija apie planuojamus ir vykusius VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo, priimančio sprendimus dėl VPS įgyvendinimo, posėdžius (posėdžių darbotvarkės (terminas – bent 2 d. d. prieš posėdį); posėdžių dalyvių skaičius pagal atstovaujamą sektorių, posėdžių protokolai (terminas – ne vėliau kaip per 5 d. d. po posėdžio protokolo suderinimo);
14. Informacija apie renginius (įskaitant VVG darbuotojų, potencialių paramos gavėjų mokymus), susijusius su VPS įgyvendinimu (turi būti pateikiamos bent renginių darbotvarkės, informacija apie renginių vietą, dalyvių skaičių; terminas – bent 2 d. d. iki renginio pradžios);
15. Informacija apie VPS vykdytojos atstovavimą (įskaitant komandiruotes) Lietuvos ir užsienio renginiuose (taikoma, kai renginiai trunka daugiau negu 1 (vieną) dieną). Turi būti pateikiama trumpa informacija: kas (pareigos, vardai ir pavardės), kada ir kur dalyvavo, kokia nauda, susijusi su VPS įgyvendinimu, gauta;
16. Informacija apie VPS vykdytojos įgyvendinamus ir įgyvendintus kitus projektus, finansuojamus iš ESIF (pateikiama bent: projekto pavadinimas, finansavimo šaltinis (-iai), skirta paramos suma, įgyvendinimo laikotarpis ir pagrindiniai projekto tikslai);
17. Informacija apie VPS vykdytojos suteikiamas karjeros galimybes (visų VPS vykdytojos turimų etatų pareigybių aprašymai). Rekomenduojama VPS vykdytojai skelbti informaciją apie laisvas darbo vietas ir darbuotojus ar pakaitinius darbuotojus į jas priimti atviro (viešo) konkurso būdu iš anksto, turimomis viešinimo priemonėmis pranešti visuomenei apie šias galimybes);
18. Nuorodos į ES ir nacionalinius teisės aktus, reglamentuojančius KPP priemonės „LEADER programa“ (kaimo vietovių VPS atveju), KPP priemonės „LEADER programa“ ir ŽVP priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ (dvisektorių VPS atveju) įgyvendinimo tvarką;
19. Nuoroda į senąją (skirtą 2007–2013 m. finansavimo laikotarpiui) VPS vykdytojos interneto svetainę, jeigu tokia buvo (taikoma, jeigu 2014–2020 m. finansiniam laikotarpiui kuriama nauja interneto svetainė);
20. Informacija apie korupcijos prevencijos priemones, taikomas VPS vykdytojos veikloje (pvz., mokymai darbuotojams ir valdymo organų nariams). Rekomenduojama VPS vykdytojai numatyti saugią el. paskyrą (langelį) asmeniniams arba anoniminiams pranešimams apie galimos korupcijos, neskaidraus ir nesąžiningo VPS vykdytojos darbuotojų ir (ar) VPS vykdytojos valdymo organų narių veikimo ir (ar) neveikimo atvejus, viešųjų ir privačių interesų konfliktus;
21. Iki einamųjų metų gruodžio 15 d. parengti ir interneto svetainėje paviesti ateinančių metų kvietimų pagal VPS priemones / veiklos sritis grafiką. Informacija apie numatytus kvietimų pagal VPS priemones / veiklos sritis grafiko pakeitimus Agentūrai turi būti pateikta ne vėliau kaip likus 10 d. d. iki kvietimo pradžios.